

סוג הבחינה: א. בגרות לבתי ספר על-יסודיים
ב. בגרות לנבחנים אקסטרניים
מועד הבחינה: קיץ תשע"ה, 2015
מספר השאלון: 136,001206

תנ"ך

2 יחידות לימוד

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שתיים וארבעים וחמש דקות.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה חמישה פרקים.
פרק ראשון	—	ספר בראשית	—	(12×2)	—	24 נקודות
פרק שני	—	היסטוריוגרפיה ונבואה	—	(20×2)	—	40 נקודות
פרק שלישי	—	נושאי החובה	—	(6×3)	—	18 נקודות
פרק רביעי	—	נושאי ההרחבה	—	(6×1)	—	6 נקודות
פרק חמישי	—	קטע לניתוח ולהבנה	—	(4×3)	—	<u>12 נקודות</u>
					—	סה"כ 100 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך שלם בלי פירושים, בלי תוספות ובלי תרגום. מותר להשתמש בתנ"ך שיש בו מפות.
- ד. הוראות מיוחדות: (1) אל תעתיק את השאלה; כתוב את מספרה בלבד. (2) התרכז בנושא. שים לב לכתב, לכתיב ולפיסוק.

הערה: בקטעים מן התנ"ך השם המפורש בא בצורת ה'.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

/המשך מעבר לדף/

ה ש א ל ו ת

פרק ראשון — ספר בראשית (24 נקודות)

ענה על שתי השאלות 1-2.

בכל שאלה ענה על סעיף א — חובה (7 נקודות) ועל אחד מן הסעיפים ב-ג (5 נקודות).
(לכל שאלה — 12 נקודות)

1. קרא בראשית, ד', 8-16.

ח וַיֹּאמֶר קַיִן אֶל-הֶבֶל אָחִיו וַיְהִי בְהִיּוֹתָם בַּשָּׂדֶה וַיָּקָם קַיִן
ט אֶל-הֶבֶל אָחִיו וַיְהַרְגֵהוּ: וַיֹּאמֶר ה' אֶל-קַיִן אֵי הֶבֶל
י אָחִיךָ וַיֹּאמֶר לֹא יָדַעְתִּי הֲשֹׁמֵר אָחִי אָנֹכִי: וַיֹּאמֶר מֶה
יא עֲשִׂיתָ קוֹל דְּבַר אָחִיךָ צִעֲקִים אֵלַי מִן-הָאֲדָמָה: וְעַתָּה אָרוּר
יב אַתָּה מִן-הָאֲדָמָה אֲשֶׁר פָּצְתָה אֶת-פִּיהָ לְקַחְתָּ אֶת-דְּבַרִּי
יג אָחִיךָ מִיָּדְךָ: כִּי תַעֲבֹד אֶת-הָאֲדָמָה לֹא-תִסֹּף תֵּת-כֹּחָהּ לָךְ
יד נָע וָנָד תִּהְיֶה בָאָרֶץ: וַיֹּאמֶר קַיִן אֶל-ה' גָּדוֹל עוֹנִי מִנְשׂוֹא:
טו הֲנִי גֵרֶשֶׁת אֹתִי הַיּוֹם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה וּמִפָּנֶיךָ אֶסְתָּר וְהָיִיתִי
טז נָע וָנָד בָּאָרֶץ וְהָיָה כָל-מֹצְאִי יַהַרְגֵנִי: וַיֹּאמֶר לוֹ ה' לֵכֵן
זז כָּל-הַרְגֵּךְ קַיִן שְׁבַעֲתַיִם יָקָם וַיִּשֶׂם ה' לְקַיִן אוֹת לְבִלְתִּי
חח הָפֹת-אוֹתוֹ כָּל-מֹצְאוֹ: וַיֵּצֵא קַיִן מִלִּפְנֵי ה' וַיֵּשֶׁב בָּאָרֶץ-
נֹד קְדֵמַת-עֵדֶן:

ענה על סעיף א (חובה).

א. בקטע זה קין מתואר כחוטא המתנער מהאחריות למעשהו.

הבא מן הקטע שתי ראיות המבססות זאת, והסבר אותן.

ענה על אחד מן הסעיפים ב-ג.

ב. בבראשית רבה, כ"ב, הדיון על פסוק 8 מתחיל בשאלה "על מה היו מדיינים?"

(1) השאלה בבראשית רבה עוסקת בפער שבפסוק 8. מהו פער זה? (2 נקודות)

(2) איזה מסר אפשר לדעתך ללמוד מן הפער שצינת בתת-סעיף (1)? (3 נקודות)

ג. קרא גם בראשית, ד', 2 ופסוקים 11-15 בקטע שלפניך.

(1) ציין שני רכיבים בעונשו של קין.

הסבר על פי פסוק 2 מדוע עבור קין עונש זה חמור ביותר.

(3 נקודות)

(2) איזו הקלה בעונש קיבל קין? הסבר, ובסס את דבריך על הכתוב. (2 נקודות)

שים לב: המשך הבחינה בעמוד הבא.

2. קרא בראשית, י"א, 26-31; י"ב, 9-1.

בראשית, י"א, 26-31

ויחי-

כו

תָּרַח שִׁבְעִים שָׁנָה וַיֻּלֵּד אֶת-אַבְרָם אֶת-נָחוֹר וְאֶת-הָרָן:
וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת תָּרַח תָּרַח הוֹלִיד אֶת-אַבְרָם אֶת-נָחוֹר וְאֶת-
הָרָן וְהָרָן הוֹלִיד אֶת-לוֹט: וַיָּמָת הָרָן עַל-פְּנֵי תָרַח אָבִיו בְּאֶרֶץ
מִזְרַתוֹ בְּאוֹר כְּשָׂדִים: וַיָּקָח אַבְרָם וְנָחוֹר לָהֶם נָשִׁים שֵׁם
אִשְׁת־אַבְרָם שָׂרִי וְשֵׁם אִשְׁת־נָחוֹר מְלֶכָה בֶּת-הָרָן אֵבִי-
מְלֶכָה וְאֵבִי יִסְכָּה: וַתְּהִי שָׂרִי עֲקָרָה אֵין לָהּ וָלֵד: וַיָּקָח תָּרַח
אֶת-אַבְרָם בְּנוֹ וְאֶת-לוֹט בֶּן-הָרָן בֶּן-בְּנוֹ וְאֵת שָׂרִי כַּלְתּוֹ
אִשְׁת־אַבְרָם בְּנוֹ וַיֵּצְאוּ אֹתָם מֵאוֹר כְּשָׂדִים לָלֶכֶת אֶרְצָה
כְּנָעַן וַיָּבֹאוּ עַד-חָרָן וַיֵּשְׁבוּ שָׁם:

בראשית, י"ב, 9-1

א וַיֹּאמֶר ה' אֶל-אַבְרָם לֵךְ-לָךְ מֵאֶרֶץ כְּנָעַן וּמִמִּזְרַתְךָ וּמִבֵּית
ב אֲבִיךָ אֶל-הָאֶרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאָךְ: וְאָעֲשֶׂךָ לְגוֹי גָּדוֹל וְאַבְרָכְךָ
ג וְאֶגְדְּלָה שְׁמֹךְ וְהִיָּה בְרָכָה: וְאַבְרָכָה מְבָרְכֶיךָ וּמִקְלָלְךָ אָאֹר
ד וְנִבְרָכוּ בְךָ כָּל מְשֻׁפָּחֹת הָאָדָמָה: וַיֵּלֶךְ אַבְרָם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר
ה אֱלֹהֵי ה' וַיֵּלֶךְ אֹתוֹ לוֹט וְאַבְרָם בֶּן-חָמֵשׁ שָׁנִים וְשִׁבְעִים
ו שָׁנָה בִּצְאָתוֹ מִחָרָן: וַיָּקָח אַבְרָם אֶת-שָׂרִי אִשְׁתּוֹ וְאֶת-לוֹט
ז בֶּן-אָחִיו וְאֶת-כָּל-דְּכוּשָׁם אֲשֶׁר רָכְשׁוּ וְאֶת-הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר-עָשׂוּ
ח בְּחָרָן וַיֵּצְאוּ לָלֶכֶת אֶרְצָה כְּנָעַן וַיָּבֹאוּ אֶרְצָה כְּנָעַן: וַיַּעֲבֹד
ט אַבְרָם בְּאֶרֶץ עַד מְקוֹם שָׂכָם עַד אֵלּוֹן מוֹרָה וְהַכְּנַעֲנִי אָז
י בְּאֶרֶץ: וַיֹּרָא ה' אֶל-אַבְרָם וַיֹּאמֶר לוֹדַעַךְ אֲתָן אֶת-הָאֶרֶץ
יא הִוא וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ לַה' הַנִּרְאָה אֵלָיו: וַיַּעֲתֶק מִשֶּׁם
יב הָהָרָה מִקְדָּם לְבֵית-אֵל וַיֵּט אֶהְלָה בֵּית-אֵל מִיָּם וְהָעִי מִקְדָּם
יג וַיִּבֶן-שָׁם מִזְבֵּחַ לַה' וַיִּקְרָא בְּשֵׁם ה': וַיִּסַּע אַבְרָם הָלוֹךְ
יד וְנֹסֵעַ הַנִּגְבָּה:

ענה על סעיף א (חובה).

א. קרא **בראשית**, י"א, 31 ו**בראשית**, י"ב, 1-5 שלפניך.
יציאת אברם לארץ כנען מתוארת בשני הקטעים האלה. הסבר כיצד מתוארת יציאתו
לכנען בכל אחד מן הקטעים, וציין הבדל אחד ביניהם.

ענה על אחד מן הסעיפים ב-ג.

ב. קרא **בראשית**, י"א, 30 שלפניך.
יש הטוענים כי המידע שנמסר בפסוק זה הוא רמז מקדים לקושי בהמשך סיפורי אברהם.
הסבר טענה זו.

ג. קרא **בראשית**, י"ב, 5-9 שלפניך, וגם את קטע השיר שלהלן "קום והתהלך בארץ",
מאת יורם טהרלב.

קוֹם וְהִתְהַלֵּךְ בְּאַרְץ

בְּתַרְמִיל וּבְמַקֵּל

וְנִדְּאִי תִפְגֹּשׁ בְּדֶרֶךְ

שׁוּב אֶת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל.

על פי השיר, אפשר להכיר את הארץ באמצעות מסעות בה.

(1) הסבר כיצד דברים אלה באים לידי ביטוי ב**בראשית**, י"ב, 6-9 שלפניך. (3 נקודות)

(2) ממעשי אברם בפסוקים אלה נראה כי לשיטותיו בארץ הייתה מטרה נוספת.

מהי מטרה זו? הסבר, ובסס את דבריך על הכתוב. (2 נקודות)

פרק שני — היסטוריוגרפיה ונבואה (40 נקודות)

ענה על שתיים מן השאלות 3-5.

בכל שאלה שבחרת, ענה על סעיף א — חובה (8 נקודות) ועל שניים מן הסעיפים ב-ד (לכל סעיף — 6 נקודות).
(לכל שאלה — 20 נקודות)

3. קרא מלכים א, י"ז, 1-9.

א וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵהוּ הַתְּשִׁבִי מִתְּשִׁבִי גִלְעָד אֶל־
אֲחִיכָהּ חִי־הָאֱלֹהִי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר עָמַדְתִּי לִפְנֵי אֲסִיְהִיָּה
ב הַשְּׁנִים הָאֵלֶּה טַל וּמָטָר כִּי אֲסִיְהִי דְּבָרִי: וַיְהִי
ג דְּבַר־הָאֱלֹהִי אֵלָיו לֵאמֹר: לֶךְ מִזֶּה וּפְנִיתְ לֶךְ קִדְמָה וְנִסְתַּרְתָּ
ד בְּנַחַל בְּרִית אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הַיַּרְדֵּן: וְהָיָה מִהֲנַחַל תִּשְׁתָּה וְאֶת־
ה הָעֲרָבִים צֹוִיתִי לְכַלְכֶּלְךָ שָׁם: וַיֵּלֶךְ וַיַּעַשׂ כְּדִבְרֵי הָאֱלֹהִים וַיֵּלֶךְ וַיֵּשֶׁב
ו בְּנַחַל בְּרִית אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הַיַּרְדֵּן: וְהָעֲרָבִים מִבְּיָאִים לוֹ לֶחֶם
ז וּבִשָּׁר בַּבֶּקֶר וּלְחֶם וּבִשָּׁר בַּעֲרָב וּמִן־הַנַּחַל יִשְׁתָּה: וַיְהִי מִקֵּץ
ח יָמִים וַיִּבֶשׂ הַנַּחַל כִּי לֹא־הָיָה גֶשֶׁם בָּאָרֶץ: וַיְהִי
ט דְּבַר־הָאֱלֹהִי אֵלָיו לֵאמֹר: קוּם לֶךְ צִרְפָּתָה אֲשֶׁר לְצִידוֹן וַיֵּשֶׁב
שָׁם הִנֵּה צֹוִיתִי שָׁם אִשָּׁה אֶלְמָנָה לְכַלְכֶּלְךָ:

ענה על סעיף א (חובה).

א. מהי הנבואה שאליהו מוסר לאחאב בפסוק 1, ומדוע נמסרה לו נבואה זו? בתשובתך היעזר

ב**מלכים א**, ט"ז, 29-33 וב**דברים**, י"א, 16-17.

ענה על שניים מן הסעיפים ב-ד.

ב. קרא פסוק 1 בקטע שלפניך.

(1) המילים "כי אם לפי דְּבָרִי" בנבואתו של אליהו עשויות לגרום לקושי תאולוגי (דתי).

מהו קושי זה? (3 נקודות)

(2) קרא גם **מלכים א**, י"ח, 1. האם לדעתך הנאמר בפסוק זה מסייע לפתור את הקושי?

נמק. (3 נקודות)

ג. בקטע שלפניך מסופר כי אליהו מסתתר בנחל קָרִית.

ציין שתי סיבות לשהייה של אליהו בנחל.

ד. קרא פסוקים 2-9 בקטע שלפניך.

לדעת פרשנים אחדים, "הערבים" הם אנשי הערבה.

(1) האם לדעתך לפי פירוש זה נעשה לאליהו נס? בסס את דבריך על פסוקים 2-6

בקטע שלפניך. (3 נקודות)

(2) האם פסוקים 7-9 תומכים בדעתך או אינם תומכים בה? הסבר. (3 נקודות)

בֶּן־

א

שְׁתֵּים עָשָׂר שָׁנָה מִנְּשָׂה בְּמָלְכוֹ וּחֲמִשִּׁים וּחֲמִשׁ שָׁנָה מֶלֶךְ
ב בִּירוּשָׁלַם וְשֵׁם אָמוֹ חֲפְצִי־בָהּ: וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי ה' ה
ג כְּתוּעַבַת הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הוֹרִישׁ ה' מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיָּשָׁב
וַיִּבֶן אֶת־הַבְּמוֹת אֲשֶׁר אָבָד חֲזַקְיָהוּ אָבִיו וַיִּקַּם מִזְבַּחַת
לַפֶּעַל וַיַּעַשׂ אֲשֶׁרָה כְּאִשֶּׁר עָשָׂה אַחָאב מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁתַּחֲוֶה
ד לְכָל־צִבָּא הַשָּׁמַיִם וַיַּעֲבֹד אֹתָם: וַכֵּנָה מִזְבַּחַת בֵּית ה' ה
ה אֲשֶׁר אָמַר ה' בִּירוּשָׁלַם אֲשִׁים אֶת־שָׁמַי: וַיִּבֶן מִזְבַּחֹת
ו לְכָל־צִבָּא הַשָּׁמַיִם בְּשֵׁתֵי חֲצֹרוֹת בֵּית־ה' ה: וַהֲעֵבִיר אֶת־
ז בְּנוֹ בָּאֵשׁ וְעֹזֶן וְנָחֹשׁ וַעֲשָׂה אוֹב וַיִּדְעָנִים הִרְבָּה לַעֲשׂוֹת הָרַע
בְּעֵינֵי ה' ה: לְהַכְעִים: וַיִּשֶׁם אֶת־פֶּסֶל הָאֲשֶׁרָה אֲשֶׁר עָשָׂה
ח בֵּית אֲשֶׁר אָמַר ה' אֶל־דָּוִד וְאֶל־שְׁלֹמֹה בְּנוֹ בְּבֵית הַזֶּה
וּבִירוּשָׁלַם אֲשֶׁר בָּחַרְתִּי מִכָּל־שְׁבֹטֵי יִשְׂרָאֵל אֲשִׁים אֶת־שָׁמַי
לְעֹלָם: וְלֹא אֲסִיף לַהֲנִיד רֶגֶל יִשְׂרָאֵל מִן־הָאֲדֹמָה אֲשֶׁר
ט נָתַתִּי לָאֲבוֹתָם רֶקֶב אֲסִי־שִׁמְדוֹ לַעֲשׂוֹת כָּכָל אֲשֶׁר צִוִּיתִים
וּלְכָל־הַתּוֹרָה אֲשֶׁר־צִוָּה אֹתָם עַבְדִּי מֹשֶׁה: וְלֹא שָׁמְעוּ וַיִּתְּעַס
מִנְּשָׂה לַעֲשׂוֹת אֶת־הָרַע מִן־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הַשְׁמִיד ה' מִפְּנֵי
י בְנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיְדַבֵּר ה' בִּיד־עַבְדּוֹ הַנְּבִיאִים לֵאמֹר: יַעֲזֹן
אֲשֶׁר עָשָׂה מִנְּשָׂה מֶלֶךְ־יְהוּדָה הַתְּעַבּוֹת הָאֵלֶּה הָרַע מִכָּל
אֲשֶׁר־עָשׂוּ הָאֲמָרִי אֲשֶׁר לִפְנֵי וַיַּחֲטֵא גַם־אֶת־יְהוּדָה
יב בְּגִלּוּלֵי: לָכֵן כֹּה־אָמַר ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
הֲנִי מֵבִיא רָעָה עַל־יְרוּשָׁלַם וְיְהוּדָה אֲשֶׁר כָּל־שָׁמְעִיו
יג תִּצְלַנָּה שְׁתֵּי אֲזִינוּ: וְנָטִיתִי עַל־יְרוּשָׁלַם אֶת־קוֹ שִׁמְדוֹן וְאֶת־
ד מִשְׁקַלֶּת בֵּית אַחָאב וּמַחִיתִי אֶת־יְרוּשָׁלַם כְּאֲשֶׁר־יִמְחָה
י אֶת־הַצִּלְחַת מַחָה וְהַפֶּךְ עַל־פְּנֵיהָ: וְנִטְשֵׁתִי אֶת־שְׂאֵרִית
נְחֻלָּתִי וְנִתְּתִים בְּיַד אֹיְבֵיהֶם וְהָיוּ לְבָז וּלְמַסָּפָה לְכָל־
טו אֹיְבֵיהֶם: יַעֲזֹן אֲשֶׁר עָשׂוּ אֶת־הָרַע בְּעֵינֵי וַיְהִיו מַכְעָסִים אֹתִי
טז מִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר יֵצְאוּ אֲבוֹתָם מִמִּצְרַיִם וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה: וְגַם־
דָּם נָקִי שָׁפַךְ מִנְּשָׂה הִרְבָּה מֵאֹד עַד אֲשֶׁר־מָלָא אֶת־יְרוּשָׁלַם
כֹּה לִפְנֵי לִבְד מַחֲטָאתוֹ אֲשֶׁר חָטִיֵּא אֶת־יְהוּדָה לַעֲשׂוֹת

שְׁמַעְיָה

י' הִרַע בְּעֵינֵי הָ: וַיֹּתֶר דְּבָרֵי מִנְשָׁה וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה וְחַטָּאתוֹ
אֲשֶׁר חָטָא הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דְּבָרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי
י"ה יְהוּדָה: וַיִּשְׁכַּב מִנְשָׁה עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקְבֹּר בְּגִן־בֵּיתוֹ בְּגִן־עֲזָא
וַיִּמְלֹךְ אֲמֹן בְּנוֹ תַחְתָּיו:

ענה על סעיף א (חובה).

א. (1) בפסוקים 9-11 מוזכרים עמים אחרים, שאינם בני ישראל.

מדוע המחבר מזכיר אותם? הסבר. (6 נקודות)

(2) בפסוקים 12-15 כתובה נבואה. מהי הנבואה? (2 נקודות)

ענה על שניים מן הסעיפים ב-ד.

ב. קרא גם **מלכים ב**, כ"ג, 26-27.

על פי הקטע **במלכים ב**, כ"א שלפניך, ציין שלושה חטאים חמורים מאוד של מנשה,

היכולים להסביר את הנאמר **במלכים ב**, כ"ג, 26-27.

הסבר, ובסס את דבריך על הכתוב.

ג. קרא פסוקים 7-9 ופסוק 14 בקטע שלפניך.

(1) הסבר את המתח בין הנאמר בחלק הראשון של פסוק 8 (עד האתנחתא)

ובין הנאמר בפסוק 14.

(3 נקודות)

(2) הסבר כיצד החלק השני של פסוק 8 וכן פסוק 9 פותרים את המתח שצינת

בתת־סעיף (1). (3 נקודות)

ד. קרא גם **דברי הימים ב**, ל"ג, 10-16.

בפסוקים שב**דברי הימים** יש מידע על מנשה שאינו כתוב בספר **מלכים**.

(1) מהו המידע? (2 נקודות)

(2) מנשה מלך חמישים וחמש שנה. מלוכתו רבת השנים אינה הולמת את תפיסת הגמול

של מחבר ספר **דברי הימים**.

כיצד המידע שצינת בתת־סעיף (1) פותר אי־הלימה זו? (4 נקודות)

5. קרא ישעיה, ב', 4-1.

א
הַדְּבַר אֲשֶׁר חָזָה
ב
יִשְׁעִיהוּ בֶן-אֲמוּץ עַל-יְהוּדָה וּירוּשָׁלַם: וְהִיא בְּאַחֲרִית
הַיָּמִים נִכּוֹן יִהְיֶה הָר בֵּית-יְהוָה בְּרֹאשׁ הַהָרִים וְנִשְׂא מִגְבְּעוֹת
ג
וְנִהְרֻ אֵלָיו כָּל-הַגּוֹיִם: וְהָלְכוּ עַמִּים רַבִּים וְאָמְרוּ לֵכּוּ וְנַעֲלֶה
אֶל-הָר-יְהוָה אֶל-בֵּית אֱלֹהֵי יַעֲקֹב וְיִזְרְנוּ מִדְּרָכָיו וְנִלְכֶה
ד
בְּאַרְחֹתָיו כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה וְדִבְרֵי-יְהוָה מִירוּשָׁלַם: וְשִׁפְט
בֵּין הַגּוֹיִם וְהִזְכִּיחַ לַעַמִּים רַבִּים וְכָתְתוּ חֲרָבוֹתֵם לְאֵתִים
וְחִנְתֻּתֵיהֶם לְמִזְמֹרוֹת לֹא-יִשָּׂא גּוֹי אֶל-גּוֹי חָרֵב וְלֹא-יִלְמְדוּ
עוֹד מִלְחָמָה:

ענה על סעיף א (חובה).

א. לפי הקטע שלפניך, מה יהיה המעמד של הר בית ה' באחרית הימים? הסבר.

ענה על שניים מן הסעיפים ב-ד.

ב. סובלנות היא הכרה בזכות הקיום של קבוצות ודעות שונות.

האם לדעתך נבואת ישעיהו בפסוקים אלה מתארת חזון של סובלנות?

הסבר, ובסס את דבריך על הכתוב.

ג. קרא גם את **בראשית**, י"ב, 3 ו**שמות**, י"ט, 5-6.

הסבר כיצד הנאמר בכל אחד מפסוקים אלה בא לידי ביטוי בחזון ישעיהו.

ד. קרא פסוק 4 בקטע שלפניך.

מהו ההיפוך שמתואר בפסוק, ומהי הסיבה להיפוך זה? הסבר.

שים לב: המשך הבחינה בעמוד הבא.

פרק שלישי — נושאי החובה (18 נקודות)

ענה על שלוש מן השאלות 6-9 (לכל שאלה — 6 נקודות).

חוק

6. קרא דברים, כ', 10-15.

י
א עֵיר לְהִלָּחֵם עָלֶיהָ וּקְרָאתָ אֵלֶיהָ לְשָׁלוֹם: וְהָיָה אִם־שָׁלוֹם
תֵּעָנֶנְךָ וּפְתַחְתָּ לָּהּ וְהָיָה כָּל־הָעָם הַנִּמְצָא־בָּהּ יִהְיוּ לָּךְ לְמַס
יב וְעַבְדֶּיךָ: וְאִם־לֹא תִשָּׁלֵם עִמָּךְ וְעָשִׂתָה עִמָּךְ מִלְחָמָה וְצָרָתָ
יג עָלֶיהָ: וּנְתַנָּה ה' אֱלֹהֶיךָ בְּיָדְךָ וְהָפִיתָ אֶת־כָּל־זְכוּדָהּ לְפִי־
יד חֶרֶב: רַק הַנָּשִׁים וְהַטָּף וְהַבְּהֵמָה וְכָל־אֲשֶׁר יִהְיֶה בְּעִיר כָּל־
שְׁלָלָהּ תִּבְזֹז לָּךְ וְאָכַלְתָּ אֶת־שָׁלַל אִיְבֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן ה' אֱלֹהֶיךָ
טו לָּךְ: כֵּן תַּעֲשֶׂה לְכָל־הָעָרִים הַרְחֹקֹת מִמָּךְ מֵאֲדָם אֲשֶׁר לֹא־מֵעֲרִי
הַגּוֹיִם־הָאֵלֶּה הֵנָּה:

א. לפניך קטע מחוקי המלחמה, ובו מפורטות שתי דרכים שבני ישראל מצויים לנקוט כלפי

יושבי הערים ה**רחוקות**. הבחירה באיזו דרך לנקוט תלויה בהתנהגות של יושבי העיר.

הסבר מה הן שתי הדרכים. (4 נקודות)

ב. השורש ש-ל-מ חוזר שלוש פעמים בפסוקים 10-12 בקטע שלפניך.

על מה עשויה לרמוז חזרה זו דווקא בהקשר של חוקי המלחמה? הסבר. (2 נקודות)

חכמה

7. קרא איוב, א', 1-5.

א איש היה בארץ-עוץ איוב שמו והיה האיש ההוא תם וישר
 ב וירא אלהים וסר מדע: ויולדו לו שבעה בנים ושלוש בנות:
 ג ויהי מקנהו שבעת אלפי-צאן ושלשת אלפי גמלים וחמש
 מאות צמד-פקר וחמש מאות אתונות ועבדה רבה מאד והיה
 ד האיש ההוא גדול מכל-בני-קדם: והלכו בניו ועשו משתה
 ה בית איש יזמו ושלחו וקראו לשלשת אחיהם לאכל
 ו לשתות עמם: ויהי כי הקיפו ימי המשתה וישלח איוב
 ויקדשם והשכים בפקדו והעלה עלות מספר כלם כי אמר
 איוב אולי חטאו בני וברכו אלהים בלבבם ככה יעשה איוב
 כל-הימים:

- א. יש הטוענים כי בקטע זה יש הגזמה בתיאור הצדיקות של איוב. בסס טענה זו
 על ראייה מפסוק 5 בקטע שלפניך, והסבר את הראיה. (3 נקודות)
- ב. מדוע חשוב לתאר את איוב כצדיק בתחילת ספר איוב? הסבר. (3 נקודות)

נביאי אמת ונביאי שקר

8. קרא ירמיה, כ"ח, 11-11.

וְהָיָה בַּשָּׁנָה הַזֶּה הָיָא בְּרֵאשִׁית מַמְלַכֶּת
א
עֲדָקִיָּה מֶלֶךְ־יְהוּדָה בִּשְׁנַת הָרִבְעִית בְּחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי אָמַר
בְּשָׁנָה
אֵלַי חֲנַנְיָה בֶן־עֲזַרְיָה הַנָּבִיא אֲשֶׁר מַגְבִּיעוֹן בְּבֵית ה' לַעֲיִנִי
הַכֹּהֲנִים וְכָל־הָעָם לֵאמֹר: כֹּה־אָמַר ה' עֲבֹאוֹת אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר שְׁבֹרְתִי אֶת־עַל מֶלֶךְ בָּבֶל: בַּעֲזֹד וְשְׁנָתִים
יָמִים אֲנִי מְשִׁיב אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה אֶת־כָּל־כְּלֵי בֵּית ה'
אֲשֶׁר לָקַח נְבוּכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל מִן־הַמָּקוֹם הַזֶּה וַיָּבִיֵּא
בָּבֶל: וְאֶת־יְכֹנְיָה בֶן־יְהוֹיָקִים מֶלֶךְ־יְהוּדָה וְאֶת־כָּל־גְּלוֹת
יְהוּדָה הַבָּאִים בָּבֶלָה אֲנִי מְשִׁיב אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה נֹאס־ה'
כִּי אֲשַׁבֵּר אֶת־עַל מֶלֶךְ בָּבֶל: וַיֹּאמֶר יִרְמְיָה הַנָּבִיא אֶל־
חֲנַנְיָה הַנָּבִיא לַעֲיִנִי הַכֹּהֲנִים וְלַעֲיִנִי כָל־הָעָם הָעֹמְדִים בְּבֵית
ה': וַיֹּאמֶר יִרְמְיָה הַנָּבִיא אֲמֹן כֵּן יַעֲשֶׂה ה' יָקֻם ה'
אֶת־דְּבָרֶיךָ אֲשֶׁר נִבֵּאתָ לְהָשִׁיב כְּלֵי בֵּית ה' וְכָל־הַגִּזְלָה
מִבָּבֶל אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה: אֲךָ שָׁמַע־נָא הַדָּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר אֲנִי
דֹּבֵר בְּאָזְנוֹךָ וּבְאָזְנֵי כָל־הָעָם: הַנָּבִיאִים אֲשֶׁר הָיוּ לִפְנֵי וּלְפָנֶיךָ
מִן־הָעוֹלָם וַיִּנְבְּאוּ אֶל־אֲרָצוֹת רַבּוֹת וְעַל־מַמְלָכוֹת גְּדֹלוֹת
לְמַלְחָמָה וּלְרָעָה וּלְדָבָר: הַנָּבִיא אֲשֶׁר יִנְבֵּא לְשָׁלוֹם בָּבֶא
דְּבַר הַנָּבִיא יוֹדֵעַ הַנָּבִיא אֲשֶׁר־שָׁלְחוֹ ה' בְּאֵמֶת: וַיִּקָּח
חֲנַנְיָה הַנָּבִיא אֶת־הַמוּטָה מֵעַל צוּאֵר יִרְמְיָה הַנָּבִיא
וַיִּשְׁבְּרֶהוּ: וַיֹּאמֶר חֲנַנְיָה לַעֲיִנִי כָל־הָעָם לֵאמֹר כֹּה אָמַר
ה' כֹּכָה אֲשַׁבֵּר אֶת־עַל נְבוּכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל בַּעֲזֹד
שְׁנָתִים יָמִים מֵעַל צוּאֵר כָּל־הַגּוֹיִם וַיִּלָּךְ יִרְמְיָה הַנָּבִיא
לְדַרְכּוֹ:

א. הסבר את המחלוקת בין שני הנביאים, חנניה וירמיה, שבאה לידי ביטוי בקטע שלפניך.

בסס את דבריך על הכתוב.

(4 נקודות)

ב. הבא מן הקטע רמז שהמעשה הסמלי שעשה חנניה וההסבר שלו למעשיו ערערו את הביטחון

של ירמיה בצדקת נבואתו שלו. (2 נקודות)

שיבת ציון

9. קרא עזרא, א', 6-1.

א ובשנת אחת לכוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרַס לְכָלוֹת דְּבַר-יְהוָה מִפִּי
יְרֵמְיָה הָעֵייר יְהוָה אֶת-רוּחַ כָּרֶשׁ מֶלֶךְ-פָּרַס וַיַּעֲבֹר-קוֹל
ב בְּכָל-מַלְכוּתוֹ וְגַם-בְּמִכְתָּב לְאֹמֶד: כֹּה אָמַר כָּרֶשׁ מֶלֶךְ
פָּרַס כָּל מַמְלָכוֹת הָאָרֶץ נָתַן לִי יְהוָה אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם וְהוּא-
ג פָּקַד עָלַי לְבָנוֹת-לוֹ בֵּית בִּירוּשָׁלַם אֲשֶׁר בִּיהוּדָה: מִי-בָכֶם
מִכָּל-עַמּוֹ יְהִי אֱלֹהָיו עִמּוֹ וַיַּעַל לִירוּשָׁלַם אֲשֶׁר בִּיהוּדָה
וַיִּבֶן אֶת-בֵּית יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הוּא הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר
ד בִּירוּשָׁלַם: וְכָל-הַנְּשֹׂאֵר מִכָּל-הַמְּקוֹמוֹת אֲשֶׁר-הוּא גֵר-שָׁם
יִנְשְׂאוּהוּ אֲנָשֵׁי מְקוֹמוֹ בְּכֶסֶף וּבַזָּהָב וּבְרִכּוּשׁ וּבִבְהֵמָה עִם-
ה הַנְּדָבָה לְבֵית הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלַם: וַיָּקוּמוּ דָאֲשֵׁי
הָאֲבוֹת לַיהוּדָה וּבְנֵיהֶם וְהַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם לְכָל הָעֵייר הָאֱלֹהִים
אֶת-רוּחוֹ לַעֲלוֹת לְבָנוֹת אֶת-בֵּית יְהוָה אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלַם:
ו וְכָל-סְבִיבֵיתֵיהֶם חִזְקוּ בְיָדֵיהֶם בְּכָל-כֶּסֶף בַּזָּהָב בְּרִכּוּשׁ
וּבִבְהֵמָה וּבַמְּגִדָּנוֹת לְבָד עַל-כָּל-הַתְּנָדָב:

בקטע שלפניך האירועים ההיסטוריים מתוארים כהתגשמות של נבואת ירמיה.
הסבר קביעה זו. היעזר בירמיה, כ"ט, 10.

פרק רביעי — נושאי ההרחבה (6 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 10-13 (6 נקודות).

חוק

10. קרא ויקרא, י"ט, 18, 34.

ויקרא, י"ט, 18

יח
לֹא־תִקֶּם וְלֹא־תִטּוֹר אֶת־בְּנֵי עַמֶּךָ וְאֶהְבֵּת
לְרַעְךָ כְּמוֹךָ אֲנִי ה' :

ויקרא, י"ט, 34

לד
כְּאִזְרוּחַ מִכֶּסֶף יִהְיֶה לָכֶם הַגֵּר וְהַגֵּר
אֲתֶכֶם וְאֶהְבֵּת לוֹ כְּמוֹךָ כִּי־גֵרִים הָיִיתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲנִי
ה' אֱלֹהֵיכֶם :

בשני הפסוקים שלפניך נזכרת הדרישה לאהוב את האדם האחר "כמוך".

א. בפסוק 34 מצורף לציווי נימוק. הסבר את הנימוק. (2 נקודות)

ב. מדוע לדעתך חשב המחוקק שיש צורך להוסיף נימוק בפסוק 34, ומדוע הוסיף דווקא

נימוק זה? (4 נקודות)

חכמה

11. קרא איוב, ח', 3-7, 11-19.

איוב, ח', 3-7

הֲאֵל יַעֲזֹב מִשְׁפָּט וְאִם־שֹׁדֵי יַעֲזֹב־צֶדֶק: אִם־כִּפְּנֵיךָ חֲטָאוּ־
לוֹ וַיִּשְׁלַחֵם בְּיַד־פְּשָׁעִים: אִם־אַתָּה תִּשְׁחַר אֶל־אֵל וְאֶל־שֹׁדֵי
וּתְתַחֲנוּן: אִם־יָדְךָ וַיִּשָּׂר אֶתָּה כִּי־עָתָה יַעֲזֹב עֲלֶיךָ וְשָׁלֵם נֹת
צֶדֶקְךָ: וְהִיא רֹאשִׁיתְךָ מִצֶּעֶר וְאַחֲרֵיתְךָ יִשְׁגָּה מְאֹד:

איוב, ח', 11-19

הִיגָאֶה־גִּמְאָ בְּלֹא בִצָּה יִשְׁגָּא־אָחוּ בְּלִי־מִים: עֲדָנוּ
בְּאָבוֹ לֹא יִקְטֹף וּלְפָנַי כָּל־חֲצִיר יִיבֹשׁ: כֵּן אֲרָחוֹת כָּל־שֹׂכְחֵי
אֵל וְתַקְוֹת חֲנָף תִּנָּאֵבֵד: אִשׁוּר־יָקוּט כִּסְלוֹ וּבֵית עֶכְבִּישׁ מִבְּטָחוֹ:
יִשְׁעֵן עַל־בֵּיתוֹ וְלֹא יַעֲמֹד יַחֲזִיק בּוֹ וְלֹא יָקוּם: רָטֹב הוּא לְפָנָי
שֶׁמֶשׁ וְעַל־גִּנָּתוֹ יִזְנַקְתּוֹ תִּצָּא: עַל־גֹּל שֶׁרָשִׁיו יִסְכְּבוּ בֵּית אֲבָנִים
יִחַזֶּה: אִם־יִבְלָעֵנוּ מִמָּקְמוֹ וְכֹחַשׁ בּוֹ לֹא רֹאִיתִיךָ: הֵן־הוּא
מִשׁוּשׁ דְּרָכּוֹ וּמִעֶפֶר אַחֵר יִצְמָחוּ:

בפסוקים 3-7 בלדד השוחי מציג את עמדותיו בנוגע לדרכים שבהן אלוהים מנהל את העולם,

והמְשָׁלִים בפסוקים 11-19 ממחישים עמדות אלה.

בחר באחד המשלים והסבר כיצד הוא ממחיש את אחת הטענות שמציג בלדד בדבריו.

נביאי אמת ונביאי שקר

12. קרא עמוס, ז', 10-17.

וַיִּשְׁלַח אֲמִצְיָה
כֹּהֵן בֵּית-אֵל אֶל-יִרְבֵּעַם מֶלֶךְ-יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר קִשְׁדַּת עָלֶיךָ
עָמוֹס בְּקֶרֶב בֵּית יִשְׂרָאֵל לֹא-תוֹכֵל הָאָרֶץ לְהָכִיל אֶת-
י א פֶּלֶדֶדְבָּרָיו: כִּי-כֹה אָמַר עָמוֹס בַּחֲרָב יָמוּת יִרְבֵּעַם וַיִּשְׂרָאֵל
יב גָּלָה יִגְלָה מֵעַל אֲדָמָתוֹ: וַיֹּאמֶר אֲמִצְיָה אֶל-
עָמוֹס חֲזֹה לָךְ בְּרַח-לָךְ אֶל-אֶרֶץ יְהוּדָה וְאָכַל-שֵׁם לֶחֶם וְשָׂם
יג תְּנָבֵא: וּבֵית-אֵל לֹא-תוֹסִיף עוֹד לְהִנָּבֵא כִּי מִקֶּדֶשׁ-מֶלֶךְ הוּא
יד וּבֵית מַמְלָכָה הוּא: וַיַּעַן עָמוֹס וַיֹּאמֶר אֶל-אֲמִצְיָה לֹא-נָבִיא
אֲנִי וְלֹא בֶן-נָבִיא אֲנִי כִּי-בּוֹקֵר אֲנִי וּבּוֹלֵם שִׁקְמִים:
טו וַיִּקְחֵנִי ה' מֵאַחֲרֵי הַצֹּאן וַיֹּאמֶר אֵלַי ה' לָךְ הִנָּבֵא אֶל-עַמִּי
טז יִשְׂרָאֵל: וְעַתָּה שְׁמַע דְּבַר-ה' אַתָּה אָמַר לֹא תִנָּבֵא עַל-
יז יִשְׂרָאֵל וְלֹא תִטֹּיף עַל-בֵּית יִשְׁחָק: לָכֵן כֹּה-אָמַר ה'
אֲשַׁתְּךָ בְּעִיר תִּזְנֶה וּבְנֶיךָ וּבְנֹתֶיךָ בַּחֲרָב יָפְלוּ וְאֲדָמָתְךָ בַּחֲבֹל
תִּחְלַק וְאַתָּה עַל-אֲדָמָה טְמֵאָה תָמוּת וַיִּשְׂרָאֵל גָּלָה יִגְלָה
מֵעַל אֲדָמָתוֹ:

א. על פי הקטע שלפניך, כיצד אמציה מבין את תפקיד הנביא? בסס את דבריך על הכתוב.

(3 נקודות)

ב. האם עמוס מסכים עם אמציה בנוגע לתפקיד הנביא? נמק. (3 נקודות)

שים לב: המשך הבחינה בעמוד הבא.

שיבת ציון

13. קרא יחזקאל, ל"ז, 14-1.

א הִיתָה עָלַי יָד־הָ' וַיּוֹצִיאֵנִי בְרוּחַ הָ' וַיְנִיחֵנִי בְּתוֹךְ הַבִּקְעָה
 ב וְהָיָא מְלֵאָה עֲצָמוֹת: וְהִעֲבִירֵנִי עֲלֵיהֶם סָבִיב ו סָבִיב וְהִנֵּה
 ג רַבּוֹת מְאֹד עַל-פְּנֵי הַבִּקְעָה וְהִנֵּה יִבְשׁוֹת מְאֹד: וַיֹּאמֶר אֵלַי
 ד בֶּן-אָדָם הֲתַחְיֶינָה הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה וַאֲמַר אֲדֹנָי הָ' אֵתָּה
 ה יָדַעְתָּ: וַיֹּאמֶר אֵלַי הִנֵּבֵא עַל-הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם
 ו הָעֲצָמוֹת הַיְבֵשׁוֹת שְׁמָעוּ דְּבַר-הָ' כֹּה אָמַר אֲדֹנָי הָ'
 ו לָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה הִנֵּה אֲנִי מְבִיא בָכֶם רוּחַ וְחַיִּיתֶם: וְנָתַתִּי
 ז עֲלֵיכֶם גִּידִים וְהִעֲלֵתִי עֲלֵיכֶם בָּשָׂר וְקָרַמְתִּי עֲלֵיכֶם עוֹר וְנָתַתִּי
 ח בָּכֶם רוּחַ וְחַיִּיתֶם וִידַעְתֶּם כִּי-אֲנִי הָ': וּנְבֹאֲתִי כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִי
 ט וְהִי-קוֹל כְּהִנָּבְאִי וְהִנֵּה-רֹעֵשׁ וְתִקְרְבוּ עֲצָמוֹת עֵצִים אֶל-
 ח עֲצָמוֹ: וְרָאִיתִי וְהִנֵּה-עֲלֵיהֶם גִּידִים וּבָשָׂר עֲלֵה וּקְרַם עֲלֵיהֶם
 ט עוֹר מִלְמַעְלָה וְרוּחַ אֵין בָּהֶם: וַיֹּאמֶר אֵלַי הִנֵּבֵא אֶל-הָרוּחַ
 הַנִּבָּא בֶּן-אָדָם וְאָמַרְתָּ אֶל-הָרוּחַ כֹּה-אָמַר ו אֲדֹנָי הָ'
 י מֵאֲרַבַּע רוּחוֹת בָּאִי הָרוּחַ וּפָחִי בְּהַרוּגִים הָאֵלֶּה וַיַּחְיוּ:
 י וְהִנָּבְאֲתִי כַּאֲשֶׁר צִוֵּנִי וַתָּבוֹא בָהֶם הָרוּחַ וַיַּחְיוּ וַיַּעֲמֵדוּ עַל-
 יא רַגְלֵיהֶם חֵיל גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד: וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן-אָדָם הָעֲצָמוֹת
 יב הָאֵלֶּה כָּל-בֵּית יִשְׂרָאֵל הֵמָּה הִנֵּה אֲמַרְסִים יִבְשׁוּ עֲצָמוֹתֵינוּ
 וְאִבְדָּה תִקְוָתֵנוּ נִגְזְרֵנוּ לָנוּ: לָכֵן הִנֵּבֵא וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה-
 אָמַר אֲדֹנָי הָ' הִנֵּה אֲנִי פֹתֵחַ אֶת-קְבֻרוֹתֵיכֶם וְהִעֲלִיתִי
 אֶתְכֶם מִקְבְּרוֹתֵיכֶם עִמִּי וְהִבֵּאתִי אֶתְכֶם אֶל-אֲדַמַּת יִשְׂרָאֵל:
 יג וִידַעְתֶּם כִּי-אֲנִי הָ' בִּפְתֹּחַי אֶת-קְבֻרוֹתֵיכֶם וּבִהְעֹלֹתִי אֶתְכֶם
 יד מִקְבְּרוֹתֵיכֶם עִמִּי: וְנָתַתִּי רוּחִי בָכֶם וְחַיִּיתֶם וְהִנַּחְתִּי אֶתְכֶם
 עַל-אֲדַמַּתְכֶם וִידַעְתֶּם כִּי אֲנִי הָ' דְּבַרְתִּי וַעֲשִׂיתִי נֹאס־
 הָ':

קרא את הקטע משירו של נפתלי הרץ אימבר, "תקוותנו" (שחלק ממנו נהפך ברבות הימים להמנון הלאומי, "התקווה").

עוד לא אֶבְדָּה תִּקְוָתִינוּ / הַתִּקְוָה הַנּוֹשָׁנָה

מְשׁוּב לְאַרְץ אֲבוֹתֵינוּ / לְעִיר בָּהּ דָּוִד חָנָה.

(מן האתר "זמרשת")

יש הטוענים כי השיר מתכתב עם הפסוקים ביחזקאל, ל"ז, 1-14.

הסבר טענה זו על פי דברי העם ועל פי תשובת הנביא יחזקאל (פסוקים 11-14).

פרק חמישי — קטע לניתוח ולהבנה (12 נקודות)

ענה על שאלה 14 חובה ועל שתיים מן השאלות 15-17 (לכל שאלה — 4 נקודות).

קרא בראשית, ג'.

- א והנחש היה ערום מכל
- ב חית השדה אשר עשה ה' אלהים ויאמר אל-האשה אף
- ג כי-אמר אלהים לא תאכלו מכל עץ הגן: ותאמר האשה
- ד אל-הנחש מפרי עץ-הגן נאכל: ומפרי העץ אשר בתוך-הגן
- ה אמר אלהים לא תאכלו ממנו ולא תגעו בו פן תמתון:
- ו ויאמר הנחש אל-האשה לא-מות תמתון: כי ידע אלהים כי
- ז ביום אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם והייתם כאלהים ידעי טוב
- ח ורע: ותרא האשה כי טוב העץ למאכל וכי תאוה-הוא
- ט לעינים ונחמד העץ להשפיל ותקח מפריו ותאכל ותתן גם-
- י לאישה עמה ויאכל: ותפקחנה עיני שניהם וידעו כי עירמם
- יא הם ויתפרו עלה תאנה ויעשו להם חגרת: וישמעו את-קול
- יב ה' אלהים מתהלך בגן לרוח היום ויתחבא האדם ואשתו
- יג מפני ה' אלהים בתוך עץ הגן: ויקרא ה' אלהים אל-
- יד האדם ויאמר לו איפה: ויאמר את-קלך שמעתי בגן ואירא
- טו כי-עירם אנכי ואחבא: ויאמר מי הגיד לך כי עירם אתה
- טז המן-העץ אשר צויתך לבלתי אכל-ממנו אכלת: ויאמר
- יז האדם האשה אשר נתתה עמדי הוא נתנה-לי מן-העץ
- יח ואכל: ויאמר ה' אלהים לאשה מה-זאת עשית ותאמר
- יט האשה הנחש השיאני ואכל: ויאמר ה' אלהים אל-הנחש
- כ כי עשית זאת ארור אתה מכל-הבהמה ומכל חית השדה
- כא על-גחנך תלך ועפר תאכל כל-ימי חייך: ואיבה ואשית בינך
- כב ובין האשה ובין זרעך ובין זרעה הוא ישוּפך ראש ואתה
- כג תשופנו עקב: אל-האשה אמר הרבה ארבה
- כד עצבוֹנך והרנך בעֶצֶב תלדי בנים ואל-אישך תשוקתך והוא
- כה ימשל־בך: ולאדם אמר כי שְׁמַעְתָּ לְקוֹל אִשְׁתְּךָ
- כז ותאכל מן-העץ אשר צויתך לאמור לא תאכל ממנו ארורה

יח הָאָדָמָה בַּעֲבוּרָךְ בַּעֲצָבוֹן תֹּאכְלָנָה כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ: וְקוֹץ
 יט וְדָדָר תִּצְמִיחַ לָךְ וְאִכְלָתָ אֶת־עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה: בְּזַעַת אֶפְיֶךָ
 תֹּאכַל לֶחֶם עַד שׁוֹבֶכְךָ אֶל־הָאָדָמָה כִּי מִמָּנָה לִקְחָתָ כִּי־
 כ עָפָר אָתָּה וְאֶל־עָפָר תָּשׁוּב: וַיִּקְרָא הָאָדָם שֵׁם אִשְׁתּוֹ חַוָּה
 כא כִּי הוּא הִיטָה אִם כָּל־חַי: וַיַּעַשׂ ה' אֱלֹהִים לָאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ
 כָּתָנֹת עוֹר וַיִּלְבָּשֵׁם:
 כב וַיֹּאמֶר ה' אֱלֹהִים הֵן הָאָדָם הָיָה בָּאֶחָד מִמֶּנּוּ לְדַעַת טוֹב
 וְרָע וַעֲתָה וּפְרִי־שִׁלְחַן יָדוֹ וְלָקַח גַּם מֵעֵץ הַחַיִּים וְאָכַל וְחַי
 כג לְעֹלָם: וַיִּשְׁלַח ה' אֱלֹהִים מִגֶּן־עֵדֶן לַעֲבֹד אֶת־הָאָדָמָה
 כד אֲשֶׁר לָקַח מִשָּׁם: וַיִּגְרֹשׁ אֶת־הָאָדָם וַיִּשְׁכֵּן מִקֶּדֶם לְגֶן־עֵדֶן
 אֶת־הַכְּרִבִּים וְאֵת לֶהֱט הַחֹרֵב הַמֵּתֶּהֱפֹכֶת לְשֹׂמֵר אֶת־דֶּרֶךְ
 עֵץ הַחַיִּים:

ענה על שאלה 14 — חובה.

14. מי לדעתך האָשֶׁם העיקרי בהפרת הצו האלוהי בסיפור גן עדן שלפניך? נמק את דבריך.

ענה על שתיים מן השאלות 15-17.

15. קרא פסוקים 6-11 בקטע שלפניך.

א. ציין מפסוקים אלה שתי ראיות לשינוי התודעה של האדם אחרי שאכל מפרי עץ הדעת.

בסס את דבריך על הכתוב. (2 נקודות)

ב. הבא מפסוקים אלה ראיה שאלוהים מצליח בקלות לחשוף את האכילה האסורה.

(2 נקודות)

16. באמצעות השורש א-כ-ל נוצר קשר של "מידה כנגד מידה" בין החטאים ובין העונשים.

הבא מן הקטע שלפניך דוגמה אחת לקביעה זו, והסבר אותה.

17. קרא פסוקים 15-19 בקטע שלפניך.

ציין שתי תופעות בחיי האדם שהמספר מציג את מקורן בפסוקים אלה.

בהצלחה!